

مجله فرهنگ

مطبعه و محل اداره :

جفال اوغلنده امنیت
مندوغی جوارنده
شنکول یقوشنده
۲۵ نومرو

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار
جدیده مع الممنونیه
قبول اولنور

درج ایدله یین آثار اعاده اولنماز

دیر ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبیات تاریخ ، سیاستنامه و بالخاصه احوال و شئونه اسلامیه در بحث ایدر و هفته ده بر نشر اولنور .

آبونه بدلی

صاحب و مؤسسلری :

در سعادتده نسخه سی ۵۰ پاره در

ابوالعلا زین العابدین - ح . اشرف ادیب
تاریخ تأسیسی

قبرله دن مقوا بورو ایله کوندربلیسه سنوی
۲۰ غروش فضله آلنیر

۱۰ تموز ۳۲۴

سنه لکی	التی آیلنی	غروش
ممالک عثمانیه ایچون	۶۵	۳۵
روسیه	۶۵	۳۰۵
سائر ممالک اجنبیه	۱۷	۹

آلتنجی جلد

۱۱ جمادی الآخره پنجشنبه ۲۶ مایس ۳۲۷

عدد : ۱۴۴

شئون

مصرده دعوت و ارشاد مدرسه سی . — نصارایک نشر دین قصدیه تأسیس ایتدکاری ، میسونر مکتب و مدرسه لری ، میسونر جمعیتلری هر که معلومدر . اهل اسلامک صوک زمانلرده ، حیات وجهانک حال حاضرینه ، وفاق او یولده . مؤسسات وجوده کتیرمک اوزره تفکرانده بولندقوری بر قاج دوسهلر ایشیدلمش ایسهده بو تفکراتک تشبث درجه سنه کلدیکی هنوز واقع دکلدی . بو کره کمال سرور ایله استخبار ایتدیگمزه کوره ، قاهرده ، خرسیتیان میسونر مدرسه لری پروگرامنه بکزرر پروگرام ایله ، دین اسلامک نشرینه مخصوص ، « دعوت و ارشاد » اسمنده بر مدرسه تأسیس تقرر ایتشد .

بو مدرسه ، « دعوت و ارشاد » جمعیت اسلامییه سی ادارستنده بولنه جقدر . « دعوت و ارشاد » جمعیتی سیاستله اصلا اوغراشمیوب صرف دینی و اخلاقی اموره حصر فکر ایده جکدر . مدرسه ده ، علوم دینه ایله برابر ، لزومی قدر علوم دینه ده تدریس اولنه جقدر . « دعوت و ارشاد » جمعیت و مدرسه سنک تشبثی ، مفتی دیار مصر شیخ محمد عبده نک شا کردی ، « المنار » صاحبی سید محمد رشید رضا حضرتلریدر .

خدیو عباس پاشا حضرتلرینک کوچک قارده شی . امیر محمد علی پاشا ، جمعیتک فخری ریاستی قبول ایتشد . امیر محمد علی پاشا ، ویانه ده تهره ز یانوم ، مکتب عالیسنده اکمال تحصیل ایتمش ، بر قاج دفعه اورویانی : بر کره روسیه ، سربیا ، چین ، و ژاپونیا ، یعنی بویوک آسیای سیاحت ایده رک ، معلومات نظریه سنی مشاهداتیه تقویه و تأیید ایلمش ، اصحاب و قوفونددر . امیر محمد علی پاشا ، دعوت و ارشاد مدرسه سنه بیک مصر آلتونی تبرع ایله شدر .

« بومبای » ک پک بویوک تاجرلرندن و اولاد عربدن شیخ القاسم بن محمد ، اخیراً مصره کلدیکی زمان ، « دعوت و ارشاد » تشبثندن خبردار اولمش و در حال ۲۰۰۰۰ مصر آلتونی اهدا ایتدیکی کبی ، هر سنه ۱۰۰۰ لیرا ویره جکنی ده وعد ایله مشدر . بویولده همتنه مکافاة شیخ القاسم بن محمد ، « دعوت و ارشاد » جمعیتنه فخری اعضا انتخاب اولمشدر .

« دعوت و ارشاد » جمعیت مقدسه سی تشبثه ، فوق العاده سوبند یکمزی و موفقیتنه دعا ایتدیگمزی سویله مه یه بیله حاجت یوقدر . آنجق کوکلز ایستردی که بویله بر تشبث ایلک اوکجه « دار الخلافه » ده میدانه کلسین ، دین اسلامک ایلک « دعوت و ارشاد » مدرسه و جمعیتی دار الخلافه ده تأسیس اولسون . کچن سنه شیخ رشید رضا حضرتلری دار الخلافه ده بو خصوصده خیلی چالیشمشلردی ، فقط مع التأسف هر نه سببه منی ایسه موفق اوله مدیلر .

مصرده مسلمانان — قبطی رفائی — مصرک ۱۳ . میایونه قریب اهاالیسنک ۷۰۰ بیک قدری قبطیلردر . بونلر ، مصرک اسکسک سکنه سنیدن اولوب ، الیوم خرسیتیانلک قبطی کایسانه منسوبدرلر . انجیللر اخراج اولندقدنه متباقی قالا ۱۲ میلیون نفوس اهل اسلامدر .

انکلیز استیلاسنه قدر قبطیلرک ، مصرده هیچ اهمیت سیاسیله یی یوقدی . انکلیزه ، مصری اداره یه باشلادیغدنبری ، انکلیزلرک دیندیشی اولان قبطیلرک امور سیاسی و اداره یه ده اهمیتلری آرتدقجه آرتدی . بر درجه ده که صوک زمانلر ، بر قاج بیک انکلیزه مستند بر قاج بیک قبطی ، ۱۲ میلونلق کتله عظیمه اسلامییه نک حاکم مستقلی کسلدی . مصرک بر چوق وزیراسی قبطی اولدینی کبی شهید محترم ابراهیم وردانی طرفندن قتل اولان بطرس غالی کبی بعضلری وزیر اعظملق مقامنه بیله صمود ایتشلردی ! بر قاج سنه اول حقوق سیاسییه دن محروم اولان قبطیلرک ، بر قاج سنه صکره بویله حاکم واقف اوله لری ، بالطبع مسلمانلرک اهمیت دینی و ملیله رینه طوقوندی ؛ مسلمانلر آره سنده حس ملی او یاندی . بر آووج قبطیک حکم و استبدادینه مقابله ایچون تدبیرلر دوشونلدی .

بوانتبه اسلامیدن حظ ایتمین قبطیلر ، حرکت هنوز باشلانغچنده ایکن اوکنه کچمک ایچون بر قونفره عقد ایده رک حامیلری اولان انکلیزلره مسلمانلردن شکایته قویولدیلر ، بر طاقم حقسنز ادعالرده بولندیلر ؛ از جمله مصرده مأمورین حکومتک اکثری قبطی اولدینی حالده ، محکمه لرده جمعه کونی تعطیل اولنیور ، بازارلری خدمت ایتدیریلیور ، بو حقسنز اقدر ، یوم تعطیل بازار اولسون دیدیلر ! ..

مسلمان بر مملکتده ، اهاالیک ۱۶ ده برینی تشکیل ایدن خرسیتیان قبطیلرک بو جرأتکارقلری ، مصر مسلمانلرینی پک زیاده متأثر ایتدی . ارنلرده نیسانک صوک کونلرنده بر مسلمان قونفره سی طوبلادیلر . بو قونفره ، حسیات ملیه و اسلامییه نک صوک زمانلر مصرده قدر کب قوت و اتساع ایتدیکنه پک باهر بر دلیدلر . قونفره نک مقرراتندن اک مهمی ، قبطیلرک ، مقارینه غیر متناسب بر صورتده مملکته صاحب و حاکم اولمالرینه شدتلی پروتستو ایتت اولدی ؛ قبطی مأمورلرک مقدارینی ، موجودلریله متناسب بر حله ارجاع طلب اولندی .

مصرک مسلمان قونفره سنه ، اون بیکه قریب اهل اسلام اشتراک ایتشد . قونفره هیأت مدیره سی یکریمی کشیدن عبارت اولوب ، حزب وطنی ، حزب اصلاحات و حزب ملییه منسوب ذواتدن مرکب ایدی .

روسیه :

قزاق اریانی . — آسیای وسطانک مهم بر قسمی قاپالایان وصفوت اصلیلرینی حالا محافظه ایدن قرغز — قزاق مسلمانلرینک

چین :

میں مسلمانوں کی ۔ — چینہ استبداد واجانب علیہ عامی بر حرکت ترقی پڑوانہ وارکن تأسف اولنور کہ چینک مسلمانوں کی نہ ہو حرکتہ تماماً اشتراک ایدہ بیلورل ونہہ کندی کنڈیلرینہ حیات وتجدد ایچون مهم بر اثر فعالیت کوسترہ بیلورلر ۔ اخیراً خوی — یوان — سنغ (چینک شمال غریب سندنہ در) دن کان خصوصی بر مکتوبہ چین مسلمانلرینک حالی شویله تصویر اولیور :

« بو یرلرک مسلمانلری ، دنیانک اک اخلاقسزہ اک نادان ، اک مسلمانلری در ، ظن ایدرم ۔ بر قاج غروش ایچون غوغا ایدوب بر برلرینہ ییچاق چکمک ، قمار اوینایوب پارملرینی یوتدر دقندن سوکرہ قیزلرینی چینلیرہ صائمق امور عادیہ دندر ۔ چاتو دینلن بومسلمانلر ، کنڈولرینک آروجه بر ملت اولدیغندن یخبردلر ، کنڈیلرینی صرف چینلیرہ خدمت ایچون یارادلش مخلوقات ظن ایدرلر ۔ بولنر چین حکومتدن فوق العادہ قورقارلر ، حیت وشجاعت سلامیہ لری یوقدر ۔ ہم اک چوق جانمی صیقان بر مسألہ وار : یاقین زمانلردہ چین دولتی مشروطی اولہ جق ، اہالیہ مساوات وحریت اعلان اولہ جقدر ۔ فقط بوقدر جاہل ، اخلاق وتربیہ دن محروم مسلمانلر ، ہیچ شہہ یوق کہ نہ مشروطیتدن ونہہ حریت ومسائیدن مستفید اولامہ جقدر ۔ » بز ظن ایدیورز وظنمزنک طوغری اولمہ سنی دعا ایدیورز کہ بو مکتوبک محرری ، دیندیشلرینہ فرط محبتدن ، مشہوداتی بر آز فضلہ سیاه رنگہ بویامشدر ۔ کنڈیسنک اومسلمانلر آرہ سندنہ بولیشی لوحہہ پارلاق نقطہ لردہ بولدیغنے دینلدر ۔

جزایر :

فرانسز لک ہزار مسلمانلرینہ مظالمی ۔ — جراند یومیہ مزک استخباراتہ کورہ ، « اہالی فرانسز لک حرکات تجاوز کارانہ لرندن مغیر اولہرق مایسک یدیسندنہ فرانسز عسکری اوزرینہ بالہجوم ضابطاندن برینی خفیف صورتہہ جرح ایتشلردر ۔ فرانسز عسکری ضابطک جرح ایدلسندن طولای تہورہ کلوب « ملوہ » ساحلندہ بولنان ساحل خانہ لہ تقریبہ یکرمی درت بارہ طوب آتہرق شہری تخریب ایتشلردر ۔ شمدی « ملوہ » دہ ہیچ بر فرد بولنیور ۔ »

اعتذار

چینہ نانکین شہرندہ چی — مو — شین نامندہ بر پروفورک پارماغنی کسوب قانیلہ استبداد واجانب علیہ قیام عمومی ایچون بر بیاننامہ یازدیغنی ویوز بیکلرچہ قویبہ لری چینک ہر طرفہ نشر اولوندیغنی ، بر قویبہ سنک دہ ادارہ خانہ مزہ کوندیلدیکنی وبوغریب بیاننامہ بی شکل ورنک اصلیسیلہ علامہ صورتیلہ نشر ایدہ جکمزی (۱۴۲) نجی نومروہہ وعدایتش ایسک دہہ ، بعض اسبابہ مبنی شمدیلک نشرندن صرف نظر اولندیغنی مع الاعتذار بیان اولنور ۔

زنکین ادبیات ملیہ لری واردر ۔ لکن بو ادبیات ، اکثر اقوام بدویہ دہ اولدیغنی کبی محرر دکلدز ، یالکز نقل اولنور ، تغنی اولنور ، ساعتلرچہ سورن منظوم دستانلر ، منشور حکایہ لر ، قہرمان حکایہ لری سویلنلور ، یاخوہ سازہ تردیفاً اوقونور ۔ فقط صوک بر قاج سنہ ظرفندہ قزاقلر آرہ سندنہ محرر ادبیات دہ کورولمہ باشلادی ۔ کچنلردہ ، قزاقچہ بر غزتہ نشرینہ ابتدار اولندیغنی یازمشدق ۔ بو دفعہ ، « وقت » رفیق مزدہ قزاقچہ ایکی رسالہ نک نشر اولندیغنی اوقویوب سویندک ۔ چیقان رسالہ لردن بریسی « اورنیک » دیکری ، طومچ ، برنجیسی قراش اوعلی عمر افندینک اعتقاد و اخلاقیاتہ متعلق منشور بر اثریدر ، ایکنجیسی ایسہ ع ۔ مشتاق افندینک حیاتہ دائر یازدیغنی اشعار مجموعہ سیدر ۔ ہر ایک اثر ، افادہ « شرق » مطبعہ سنہ طبع اولونمشدر اوزاقندہ باشایان فقط کوکیزہ پک یاقین اولان عمر ومشتاق افندیلری صمیمیتلہ تبریک ایدہ رک ، خدمت لرینک توالیسنہ دعا ایلارز ۔

رسمی استانتیقہ نظراً ، روسیہ دہ مسلمانلرک ، مامارک و مکتب مدرسہ لک مقرری ۔ — ایلک اول شونی اخطار ایلمکہ استانتیقہ ، شکل ظاہریسنہ باقلدقندہ حقیقت مخصہ افادہ ایدر کبی کوریزسہ دہ ، سیاستہ واسطہ اولہرق ۔ اک چوق یالان سوبلہ یں بر فندر ۔ استانتیقہ مغالطہ واغمالہ ، اک مشہور مثل ما کبدونیا دینلن روم ابلی ولایتلرینک اقوامنہ متعلق عددادر ۔ بلغارلرک استانتیقہ کورہ بورلردہ اکثریتی بلغارلر ، صربلرک کینہ کورہ صربلر ، روملرک کینہ کورہ روملر تشکیل ایدر ۔ اقوامک مقدارینی کوسترن عدلری ، سیاستک ایجابنہ کورہ آرندیروب اکسیلتمک ، دائما یاپیلان بر استانتیقہ حلہ سیدر ۔ روسیہ دہ مسلمانلرک عددی ، بیطرف تخمینلرہ کورہ یکرمی ایلہ یکرمی بش میلیون آرہ سندنہ در ۔ بو بویلہ اولدیغنی حالہ ۱۹۱۰ سنہ می ایدیلن حساب (۱) اوزرینہ رسمی استانتیقہ بروحہ آتی یازیور :

۱۹۱۰ سنہ می روسیہ دہ ۱۸،۳۰۷،۰۰۰ مسلمان واردی ۔ بونک ۴،۲۵۰،۰۰۰ ی اروپای روسیہ دہ ۱۵۰،۰۰۰ سربادہ ، ۹۰۰،۰۰۰ قیرغزستان وتورکستاندہ ، ۴۰۰،۰۰۰ قافقاز یادہ ۔

رسمی استانتیقہ ، بو مسلمانلرک ادارہ روحانیلرینہ مسجد ومدرسہ لرینہ عائد شو معلوماتی دہ ویریور :

قریم ولتوا (لہ) مسلمانلری قریم ادارہ روحانیہ سنہ ، اروپای روسی وسربیا مسلمانلری افادہ بولونان اورنبورغ محکمہ شرعیہ سنہ تابع اولوب آسیای وسطی مسلمانلرینک محکمہ شرعیہ لری یوقدر ۔ قافقازیلرہ سنی وشیعہ لری ایچون آرو آرو محاکم شرعیہ واردر ۔

۱۹۱۰ سنہ می اورنبورغ محکمہ شرعیہ سی تحت نظارتندہ ۶۰۹۰ ماورای قافقاز سنیلرینک ۸۷۸ ، شیعیلرینک ۷۵۱ ، تورکستاندہ ۱۱،۹۶۴ ، تورکستانک دیکر جہتلرندہ ۳۶۳ مسجد واردی ۔

اروپای روسیہ دہ ۳۵۴۹ ، آسیای وسطادہ ۷۳۸۳ ، قافقاز یادہ

۱۸۶۶ مسلمان مکتب ومدرسہ می واردی ۔